

Kiertotalous-Suomi – Rakentamisen ratkaisuralli

KIRA-kioski hankkeen
päätöswebinaari

3.5.2023

Janne Keränen, Motiva

JANNE KERÄNEN
Asiantuntija
Vastuualueet: Kiertotalous

+358 (0) 50 467 9657

janne.keranen@motiva.fi

[linkedin.com/in/janne-keranen](https://www.linkedin.com/in/janne-keranen)

Kiertotalous-Suomi on...

...tiedon ja osaamisen solmukohta

- kiertotaloussuomi.fi
- **Koosteita ja hakukoneita**
  - Staattisia: sääntely; tiekartat; hankkeet; verkostot ja ekosysteemit
  - Lomakepohjainen päivitys: työkalut ja toimintamallit; tapahtumat; ilmoitustaulu
  - Jatkuva päivitys & viestintä: rahoitus, koulutus, ajankohtaista-osio
- **Viestintäyhteistyö**
  - Uutiskirje ja some
  - Kumppanisivustot
- **Tapahtumayhteistyö**
  - Tapahtumakalenteri
  - Yhteistapahtumat kumppanien kanssa
  - Iso vuosittainen tapahtuma

...joka auttaa toimijoita oman kiertotalouspolun löytämisessä.

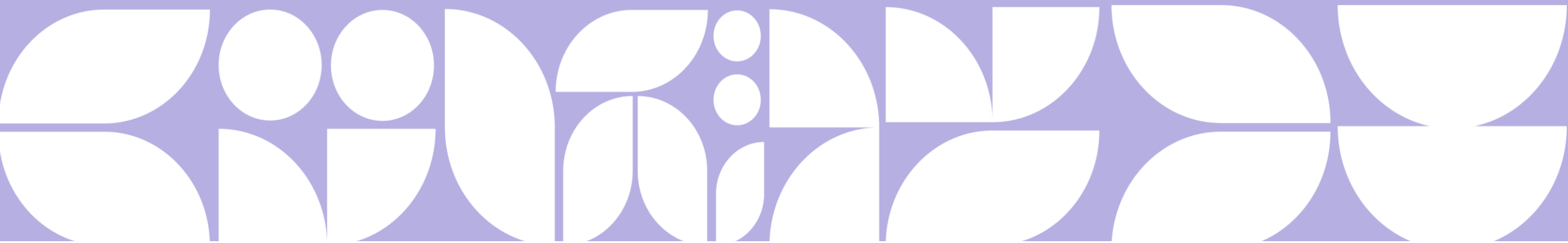
- **Osaamisen ja kohtaamisten tuki**
  - Kisu-kahvit: tietoiskut; kohtauttamot
  - Kouluttamo (koulutuskoosteet, omat koulutukset ja webinaarit)
  - Materiaalitorin asiantuntijapooli
- **Rahoituksen tuki**
- **Ratkaisujen tuki**
  - Ratkaisurallit
    - Rakentaminen
    - Tekstiilit
  - Poikkileikkaavat teemaryhmät
    - Osaaminen & koulutus
    - Digitaaliset ratkaisut
- **Teollisten symbioosien tuki, FISS**
- **Kiertotalouden green dealin tuki**
  - Teemaryhmät
    - Kunnat & maakunnat
    - Yritykset & toimialat
  - Muut tukitoimet

Rakentamisen ratkaisurallin virtuaaliset työpajat

1. Kolmeosainen virtuaalinen työpajasarja yhteistyössä Kiertotalous-Suomen sekä Green Building Council Finlandin kanssa
  - Mukana myös mm. Tampereen yliopisto
2. Miksi kiertotalous on tärkeää KIRA-sektorilla?
  - Maapallon luonnonvaroista noin 50% ja jalostamattomasta energiasta noin 40% käytetään rakennuksissa ja rakentamisessa, ja rakennussektori tuottaa globaalisti noin 35% kasvihuonekaasupäästöistä ja 30% jätteestä.
3. Käsiteltävät aiheet olivat:
  - Rakennusten väliaikaiskäyttö
  - Osittainen purkaminen
  - Kiertotalouden tontinluovutus

Rakennusten väliaikaiskäyttö

20.3.2023

Vinkkejä rakennusten väliaikaiskäyttöön

1. Pohdi väliaikaiskäytön hyötynäkökulmia
  - Väliaikaiskäytön mahdollistaminen voi nostaa alueen houkuttelevuutta ja kiinteistöjen arvoa
2. Kuinka liikkeelle väliaikaiskäytön mahdollistajana
  - Selvitä tilan mahdollisuudet. Tarkastele rakennuksen tilaa ja arvioi sen potentiaalit erilaisiin käyttötarkoituksiin. Mieti, mitä tilan ominaisuuksia voisi hyödyntää ja miten niitä voisi muokata tarvittaessa.
3. Kuinka liikkeelle väliaikaiskäyttäjänä
  - Määrittele tarpeesi selkeästi mutta riittävän väljästi.
4. Huomioita väliaikaiskäytön sopimusvaiheeseen
  - Keskustele avoimesti, olit sitten tilan käyttäjä tai tilan tarjoaja: tahtotilan sopiminen on erittäin tärkeää.

Huomioita ja mahdollisuuksia

1. Väliaikaiskäyttöön liittyy erityyppisiä riskejä verrattuna käyttötarkoituksenmukaiseen käyttöön.
  2. Riskien pienentäminen on ensisijaisen tärkeää, ja siihen voidaan vaikuttaa.
  3. Muutostöiden minimoiseksi väliaikaiskäytön kannattaa olla mahdollisimman samankaltaista rakennuksen tai tilojen aiemman käytön kanssa. Väliaikaistoimintaa kannattaa yrittää yhdistää rakennuksen tai alueen tulevaan käyttöön.
-
1. Erilaiset määräaikaiset projektit, hankkeet sekä tuotantoja tuotekehityskonseptit, joilla 3–5 vuoden rahoitus.
  2. Järjestöille sekä kulttuuri- ja muulle kolmannen sektorin toiminnalle voidaan tarjota käyttöön tavanomaista halvempaa tilaa.
  3. Varikot ja erilaiset varastointitilat: purkumateriaalien tai -osien varastointi, työkonevuokraamo kehittyvän alueen tarpeisiin.
  4. Erilaiset väistötilat, esimerkiksi koulujen, päiväkotien tai toimistojen remonttien ajaksi, väliaikaiset humanitääriset tilat.

Konkreettisia hyötyjä väliaikaiskäytöstä

1. Käytännön hyötyjä:
  - Olemassa oleva rakennuskanta pysyy käytössä.
2. Taloudellisia hyötyjä:
  - Käyttöasteen kasvu
3. Sosiaalisia hyötyjä:
  - Osallistaminen
4. Ekologisia hyötyjä:
  - Rakennusten käyttötuntimäärän kasvu

Esimerkkisivu juuri julkistettavista vinkkilistoista.

Rakennusten väliaikaiskäyttö

Vinkejä rakennusten väliaikaiskäyttöön

Rakennuksen väliaikaiskäyttö tarkoittaa tässä vinkkilistassa tilan käyttöä tilapäisesti johonkin muuhun tarkoitukseen kuin siihen, mihin rakennus on alun perin suunniteltu. Käyttö voi olla esimerkiksi pop-up-kauppoja, tilapäisiä toimistoja, tapahtumatiloja, tilapäistä tuotantoa tai muita tilapäisiä käyttötarkoituksia.

Rakennuksen väliaikaiskäyttö voi tapahtua esimerkiksi

silloin, kun rakennus on tyhjiään odottaen uutta vuokralaista tai omistajaa. Väliaikaiskäyttö voi olla mahdollista rakennuksen odottaessa saneerausta tai purkamista. Väliaikaiskäyttö voi auttaa hyödyntämään tilaa ja luomaan uusia mahdollisuuksia pysyväiskäytön väliaikoina.

Vinkejä väliaikaiskäytön mahdollistajille ja väliaikaiskäyttäjille:

1. Pohdi väliaikaiskäytön hyötynäkökulmia:

- Alueen/rakennuksen käytössä pitäminen ehkäisee kiinteistöihin kohdistuvaa ilkivaltaa ja vandalismia.
- Väliaikaiskäytön mahdollistaminen voi nostaa alueen houkuttelevuutta ja kiinteistöjen arvoa.

2. Kuinka liikkeelle väliaikaiskäytön mahdollistajana:

- Selvitä tilan mahdollisuudet. Tarkastele rakennuksen tilaa ja arvioi sen potentiaalit erilaisiin käyttötarkoituksiin. Mieti, mitä tilan ominaisuuksia voisi hyödyntää ja miten niitä voisi muokata tarvittaessa.
  - Esimerkiksi isoja tiloja kannattaa usein hyödyntää mahdollisimman suurina kokonaisuuksina.
- Viesti väliaikaiskäytön mahdollisuudesta ja omasta tahtotilastasi.
  - Esimerkiksi: Osallista paikalliset ja alueelliset toimijat sekä aktiivit kehittämään toimintaa, viestimään eteenpäin ja luomaan verkostoja.

3. Kuinka liikkeelle väliaikaiskäyttäjänä:

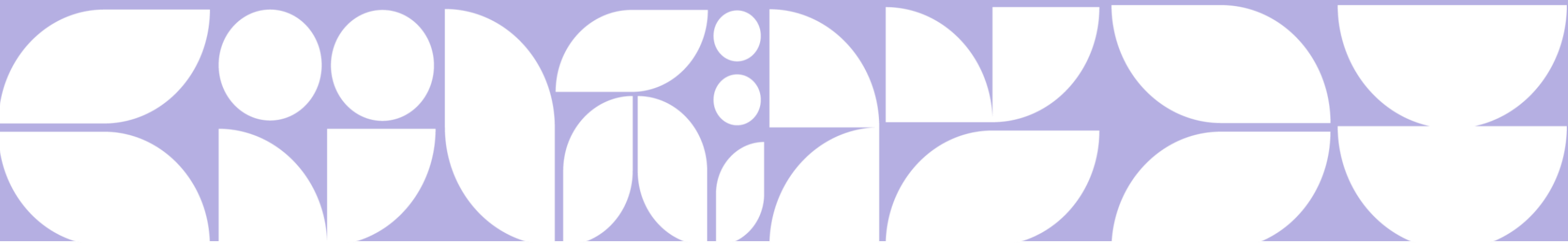
- Määrittele tarpeesi selkeästi mutta riittävän väljästi.
- Normaalin tilantarvemäärittelyn lisäksi huomiota kannattaa kiinnittää erityisesti toiminnan väliaikaiseen luonteeseen ja sen soveltamiseen rakennuksen omistajan tahtotilaan.
- Väliaikaiskäyttöön soveltuvien tilojen markkinoitiin ei toistaiseksi ole vakiintunutta markkinapaikkaa. Liikkeelle kannattaa lähteä esimerkiksi sosiaalisen median paikallisten ryhmien kautta sekä kontaktoimalla kunnan kiinteistöjen hallinnasta vastaavia tahoja.

4. Huomioita väliaikaiskäytön sopimusvaiheeseen:

- Keskustele avoimesti, olit sitten tilan käyttäjä tai tilan tarjoaja: tahtotilan sopiminen on erittäin tärkeää.
- Varmista, että potentiaalinen väliaikaiskäyttö on mm. kaavoituksen ja muiden vaatimusten sallimaa toimintaa.
- Huolehdi siitä, että tilan käyttö on turvallista myös väliaikaisessa käytössä.

Osittainen purkaminen

27.3.2023

Osittaisen purkamisen vaiheet sekä vinkit

1. Hankkeen alku
  - Hankkeeseen lähdetessä on tärkeää selvittää alueen tarpeet ja miten osittaisella purkamisella saavutetaan nykyistä parempi ratkaisu.
2. Suunnittelu
  - A. Tiedon hankinta
  - B. Tila- ja arkkitehtuurisuunnittelu
  - C. Purkusuunnittelu
  - D. Uudelleenkäytön suunnittelu
  - E. Muu suunnittelu
3. Purkaminen
  - Haitta-ainepurku, sisäpurku, julkisivut.

Mitä tarvitaan, että osittainen purkaminen yleistyisi?

1. Viestintää
2. Osaamista
3. Tietoa
4. Taloudellisia kannustimia
5. Yhtenäisiä toimintatapoja ja linjauksia
6. Kaavoituksella ohjaaminen

Materiaalit kiertoon!

Materiaalitori on kohtaamispaikka yritysten ja organisaatioiden jätteiden, sivuvirtojen ja ylijäämämateriaalien tuottajille ja hyödyntäjille.

Ilmoita materiaaleista ja palveluista maksuttomasti!

Vastaa kyselyyn ja auta kehittämään Materiaalitoria

Vastaa lyhyeen kyselyyn Materiaalitorin käyttökokemuksista. Kyselyn tuloksia käytetään Materiaalitorin seurantaan ja kehittämiseen. Yksittäisten vastaajien vastauksia ei julkaista. Lisätietoja materiaalitori@motiva.fi. Tästä pääset vastaamaan kyselyyn. Kysely on auki 18.11. saakka.

Uusimmat ilmoitukset

Etsityt materiaalit (3)

Tehdään yhdessä biojätteistä ympäristöystävällistä polttoainetta ja lannoitetta

Biojäte

Enviro Group Oy | Vanhenee 30.9.2023

Ylijääneitä rakennusmateriaaleja: puutavaraa, parkettia, selkeitä...

Puu

Rest Waste Oy | Vanhenee 31.12.2022

Vastaanotetaan risuja ja kantoja

Puu

Humuspehtoori Oy | Vanhenee 31.12.2022

Tarjotut materiaalit (77)

Kauniaisten seurakuntayhtymä, jätteiden kuljetus ja käsittely

Sekalainen yhdyskuntajäte (mukaan lukien energijäte) | Jatkuva tuotanto

Vanhenee 9.12.2022

Viheralueiden hoidosta ja viherrakentamisesta syntyvä jäte

Kasvipörräinen orgaaninen materiaali | Jatkuva tuotanto

Vanhenee 8.12.2022

Jätteiden mekaanisessa käsittelyssä syntyvä tavanomainen SLF-jäte

Mekaanisen käsittelyn rejektit | Kertaerä

Vanhenee 7.12.2022

Tarjotut palvelut (21)

Kiertotalouden mukaista materiaali- ja tuotekehitystä innovatiivisella otteella

Asiantuntijapalvelut ja osaaminen | Materiaalit | Kiertotalous | Muut

Apila Group Oy Ab | Vanhenee 30.6.2023

Innomake Oy - energiatalousanalyysit, automaatiopalvelut, kannattavuuslaskelmat...

Asiantuntijapalvelut ja osaaminen | Energia (uusiutuva energia, energiatehokkuus) | Liiketoiminnan kehittäminen, liiketoimintamallit

Innomake Oy | Vanhenee 15.11.2023

Materiaalitorin käytön edistäminen ja teollisten symbioosien syntymisen...

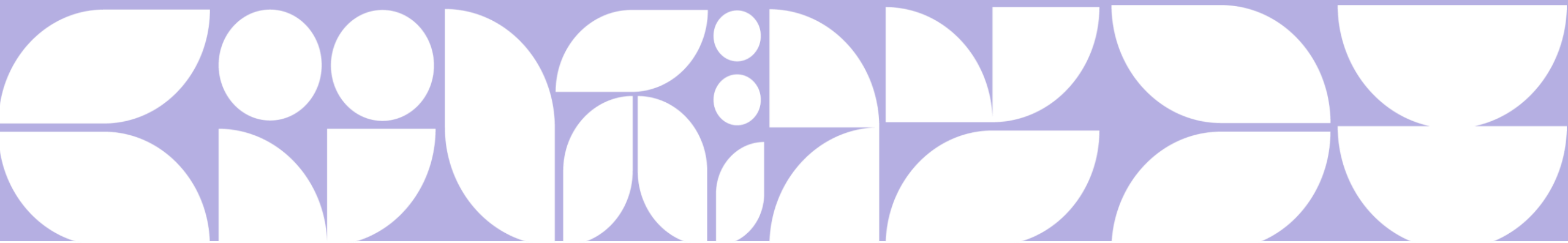
Asiantuntijapalvelut ja osaaminen | Materiaali- ja resurssitehokkuus

Materiaalitori.fi

- Digitaalinen alusta, jossa voi ilmoittaa ja etsiä tarjolla olevia ja tarvittavia jätteitä, sivuvirtoja sekä näihin liittyviä palveluja
- Ammattimaiseen käyttöön
- Kierrätysmateriaalien tuottajien ja hyödyntäjien kohtaamispaikka
- Tavoitteet
  - Kiertotalouden edistäminen
  - Läpinäkyvyyden lisääminen kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun (TSV-palvelun) käyttöön
- Ympäristöministeriö omistaa, Motiva Oy hallinnoi
- Avattiin huhtikuussa 2019, rekisteröityneitä käyttäjiä yli 2300.
- Palveluun kirjautuaksesi tarvitset organisaation valtuutuksen

Kiertotalouden tontinluovutus

5.4.2023

Käsitellyt kriteerit koskivat

1. Uudelleenkäytettyjen rakennustuotteiden hyödyntäminen sekä Rakennusmateriaalien CO₂-päästöjen vähentäminen
  - Uudelleenkäytettyjä pilareita tai palkkeja hyödynnetään kohteessa (kpl määrä)
2. Maa ja viherrakentamisen kiertotalousratkaisut ja työmaakäytännöt
  - Kohteen maarakentamisessa hyödynnetään uusiomateriaaleja tai kierrätysmaamassoja
3. Purettavaksi suunnitellut rakennusosat ja muuntojoustavat ja monikäyttöiset tilat
  - Esim. Rakennuksessa on otettu rakennusosien purettavuus ja uudelleenkäyttö huomioon erityisellä tavalla
4. Laadulliset kriteerit
  - Kiinteistölle tulevissa ulkorakennuksissa on hyödynnetty kiertotalouden periaatteita noudattavia ratkaisuja

HUOM! Kriteerit ovat vain esimerkkejä työpajasta, niiden ulkomuoto, hyödyntämismahdollisuudet yms. olivat työpajan tarkastelun aiheena.

Tulosten hyödyntäminen

- Vinkkilistat julkaistaan 4.5.2023 Kiertotalous-Suomen verkkosivuilla: <https://kiertotaloussuomi.fi/toiminta/kiertotalous-suomen-tapahtumien-aineistot/>
- Lisätietoja ja apua vinkkilistojen hyödyntämiseen sekä Kiertotalous-Suomesta että Green Building Council Finlandilta

Kiitos.

K I E R T O T A L O U S - S U O M I